

Plenum

Tisdag 19.11.2024 kl. 14.00—21.57

6. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av mervärdesskattelagen och 18 b och 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen

Regeringens proposition RP 141/2024 rd

Utskottets betänkande FiUB 18/2024 rd

Första behandlingen

Andre vice talman Tarja Filatov: Ärende 6 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger finansutskottets betänkande FiUB 18/2024 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen. — Den allmänna debatten börjar. Ledamot Hopsu, presentationsanförande.

Debatt

16.17 **Inka Hopsu vihr** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan valiokunnan puheenjohtajan ja verojaoston puheenjohtajan poissa ollessa varapuheenjohtajana sitten esittelen tämän.

Kyseessä on hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b ja 22 a §:ien muuttamisesta. 10 prosentin suuruisen alennetun verokannan soveltamisalaan nykyisin kuuluvat hyödykkeet siirrettäisiin 14 prosentin suuruisen alennetun verokannan soveltamisalaan. Muutos koskee useita toimialoja: henkilöliikennettä, majoitustoimintaa, vierassatamatoimintaa, lääkkeitä, kulttuuria, urheilutoimintaa. Muutos ei koskisi sanoma- ja aikakauslehtiä eikä yleisradiotoimintaa. Kuukautissuojat, inkontinenssisuojat ja lasten vaipat siirrettäisiin yleisen verokannan soveltamisalasta alennetun 14 prosentin verokannan soveltamisalaan. Kyseessä on budjettilaki, ja ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 25 alusta.

Taloudellisia vaikutuksia arvioidaan seuraavasti: Korotus lisäisi valtion arvonlisäverotuottoja staattisesti laskien vuositasolla arviolta 305 miljoonaa euroa vuoden 25 tasossa. Hygieniatuotteiden siirtymän alennettuun 14 prosentin arvonlisäverokantaan on puolestaan arvioitu vähentävän valtion verotuottoja 12 miljoonalla eurolla. Lopullinen tuottovaikeus jää staattista tuottoarviota pienemmäksi, koska arvonlisäveron korotus vähentää kuluttajien ostovoimaa. Muutos myös lisää valtion ja muiden vastaavien julkisyhteisöjen arvonlisäveromenoja. Esimerkiksi henkilöstökuljetuspalveluiden alv-korotus kasvattaa maksettavia matkakustannusten korvauksia. Alv-korotus kasvattaa lääkekorvauksia. Oppikirjojen ja kirjastojen kirjahankintojen kustannukset nousevat. Kun nämä otetaan huomioon, yhteisvaikutus olisi noin 211 miljoonaa euroa verotuottoja lisäävä. Ehdotettujen muutosten vaikutukset yrityksiin riippuvat muun muassa toimialasta, jolla yritykset toimii.

Punkt i protokollet PR 118/2024 rd

Ja vielä siirtymäsäännöksistä: Tapahtuma-ala on nähnyt ongelmallisena tilanteen, jossa pääsylippu tapahtumaan ostetaan lipunmyyntiyritykseltä vuoden 24 aikana ja itse tapahtuma on vuoden 25 aikana. Arvonlisäverolakiin ei ole mahdollista sisällyttää tiettyjä toimialoja koskevaa erityissääntelyä liittyen näihin ennakkomaksuihin. Ennakkomaksujärjestelyjä voidaan käytännössä toteuttaa eri toimialoilla erilaisilla toiminta- ja sopimusmalleilla.

Ja sitten valiokunnan kanta vielä: Ehdotetut verokannan korotukset ovat osa hallitusohjelman julkisen talouden tasapainottamistavoitetta tukevia veropoliittisia toimia, ja alennettujen arvonlisäverokantojen korottaminen toisi verokannat lähemmäksi arvonlisäveron yleistä 25,5 prosentin verokantaa. Kuukautissuojien, inkontinenssisuojien ja lasten vaippojen siirtämisellä yleiseen 14 prosentin suuruiseen alennetun verokannan soveltamisalaan tavoitellaan näiden hyödykkeiden kuluttajahintojen alentamista ja sitä kautta pyritään parantamaan kyseisiä hyödykkeitä kuluttavien ostovoimaa. Valiokunta pitää tärkeänä, että näiden hygieniatuotteiden arvonlisäverokannan alennus välittyy hintoihin.

Valiokunta ehdottaa täsmennystä voimaantulosäännökseen, joka koskee Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön ehdotettavia muutoksia, jotta sääntely vastaisi verokannan muutostilanteessa aiemmin käytettyä sääntelyä.

Päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksena esitykseen HE 141 sisältyvän ensimmäisen lakiehdotuksen ja muutettuna toisen lakiehdotuksen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset esittelystä. — Ja sitten edustaja Viitanen.

16.21 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä siis on todellakin kyse alennettujen arvonlisäverokantojen nostosta 10 prosentista 14:ään. Tämä nostaa lääkkeiden, joukkoliikenteen, kirjojen, kulttuuri- ja liikuntapalvelujen, tapahtuma-alan, matkailun veroja, ja SDP toden totta vastustaa tätä arvonlisäveromoukaria.

Aikamoista moukarointia hallituksella on tässä ollut: hallitus poisti arvonlisäveron alarajahuojennuksen, hallitus nosti ennätysmäisesti historiallisen suuresti kesken vuotta yleistä arvonlisäveroprosenttia puolellatoista prosentilla, ja nyt sitten tässä nostetaan näitä alennettuja kantoja, tehdään sinne veronkorotus. Näillä veronkorotuksilla leikataan ihmisten ostovoimaa, näillä tehdään hallaa monelle pienelle yritykselle ja näillä korotuksilla myös syödään kasvua ja työllisyyttä. Esimerkiksi kulttuuri ja luovat alat, matkailu, tapahtuma-ala — työpaikkoja menee, ja nyt pitäisi päinvastoin satsata esimerkiksi luovaan talouteen.

Tämä on varsin outoa, puhemies, etenkin kun katsoo tuoretta uutista, jonka kuulimme tänään. Työmarkkinoilla on tapahtunut syksyn aikana käänne huonompaan. Työttömyys on kasvanut muun muassa matkailu- ja ravintola-alalla, kuului uutinen juuri äskettäin.

Jaostossa kuulimme äärimmäisen huolestuneita ja kriittisiä lausuntoja. Luovilla aloilla pelätään konkursseja ja monien toimintojen kuihtumista. Tapahtuma-alalta viestitään korotuksen olevan äärimmäisen haitallinen kasvun kannalta, tuhoisa. Kirjojen veronkorotuksen pelätään vaikuttavan kielteisesti lukutaitotyöhön, kun Pisa-tulosten heikentymisen katkaiseminen olisi nyt nimenomaan merkittävä kansantaloudellinen kysymys. Matkailu- ja ravintola-ala kertoo, että kyseessä on erittäin heikosti harkittu toimi, joka aiheuttaa suurta vahinkoa matkailu-, kulttuuri- ja urheilutoiminnan yrityksille ja niiden työntekijöille. Musiikkiala viestittää, että pahimmillaan heikennykset voivat johtaa kokonaisten bändien, festivaalien, orkesterien ja kulttuuritalojen toiminnan lakkauttamiseen — tällaisia terveisiä

Punkt i protokollet PR 118/2024 rd

olemme siis saaneet. Hallitus omalla toiminnallaan laittaa siis jarrua kasvulle ja lisää työttömyyttä.

SDP:n vastalauseessa me tuomme esiin huolen esimerkiksi kulttuurin, luovien alojen ja tapahtuma- ja matkailualan kannalta. Koemme kirjojen arvonlisäveron korotuksen suhteen huolta. Suomesta tulee Euroopan lukemisen superverottaja tämän myötä, ja tämä koskee myös esimerkiksi kirjailijoiden saamaa lainauskorvausta, joka heikentää kirjailijoiden toimeentuloa, kun samaan aikaan sitten lainauskorvauksien määrärahaa ei nosteta.

Pääsylipputulosta voisi pitää ihan erillisenkin puheenvuoron. Tässä jaosto kävi hyvin tarkkaan sitä läpi, että jos kulttuuritilaisuuteen ostetaan lippu tämän vuoden puolella mutta tämä tapahtuma pidetään ensi vuonna ja nämä pääsylipputulot tilitetään vasta silloin, niin miten silloin menetellään. Jaoston saaman selvityksen mukaan tässähän on kirjattukin se, että mikäli tämä on ennakkomaksu — jos se on ennakkomaksu — niin silloin ei niinkään ole hätää, vaan silloin se on se 10 prosenttia, vaikka tapahtuma olisi vuoden 25 puolella. Mutta tämä ei ole ollenkaan yksinkertainen, ja minä, puhemies, hieman veikkaan, että tässä voi tulla vaikeuksia. Minusta on äärimmäisen tärkeää, että hallitus vielä nyt varmistaa, että kaikissa tilanteissa tässä ei tulisi kohtuuttomuuksia tänne tapahtumajärjestäjille. Minusta olisi itsestään selvää, että pitäisi olla niin, että mikäli vuoden 24 aikana lippu on ostettu, niin se on silloin tämä 10 prosentin kanta kaiken kaikkiaan, vaikka tapahtuma myöhemmin olisikin.

Puhemies! Tämän lisäksi me kannamme tässä vastalauseessa huolta muun muassa joukkoliikenteestä, sen lippujen hintojen korotuksesta. Ei ole ollenkaan mukavaa, kun joukkoliikenteellä matkustaminen kallistuu tämän myötä. Me kannamme huolta lääkkeiden hintojen noususta, se on monelle pienituloiselle todella ikävä seuraus. Eli tätä arvonlisäveromoukaria me vastustamme, me vastustamme tämän arvonlisäveromoukarin seurauksia.

Jotain hyvääkin: hallitus esittää kuukautissuojien, inkontinenssisuojien ja lasten vaippojen arvonlisäveron alennusta, ja tätä me tietenkin kannatamme mutta niin, että tämä alennetaan tähän 10 prosentin kantaan, ei siihen 14:ään, mikä tämä hallituksen kanta on.

Näin ollen, puhemies, näillä sanoilla esitän, että eduskunta hyväksyy tämän lakiesityksen vastalauseen 1 muodossa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

16.26 Juha Hänninen kok: Arvoisa rouva puhemies! Valtiontalouden tasapainottaminen on Suomen tulevaisuuden kannalta välttämätöntä. Me elämme edelleen yli varojemme, ja tämä hallituksen esitys alennettujen arvonlisäverokantojen muutoksista on osa vastuullista taloudenhoitoa. Jos talous ei ole kunnossa, mikään muukaan ei ole kunnossa.

Alennettujen verokantojen korotus 10 prosentista 14 prosenttiin tuo valtiolle yli 200 miljoonan euron lisätulot. Tämä vahvistaa julkista taloutta ilman, että se heikentää työllisyyttä tai yritysten kilpailukykyä. Arvonlisäveron nostaminen on taloudellisesti järkevämpi ratkaisu kuin työn ja yritysten verotuksen kiristäminen. Tämä linja on selkeä: kevennämme työn verotusta ja siirrämme painopistettä kulutuksen verottamiseen. Samalla hallitus osoittaa, että oikeudenmukaisuus ja vastuullisuus kulkevat käsi kädessä. Hygieniatuotteiden, kuten kuukautissuojien ja lasten vaippojen, veronkevennys on merkittävä tasa-arvoteko, joka helpottaa monien perheiden arkea.

Arvoisa rouva puhemies! Talouden tasapainottaminen vaatii vaikeita päätöksiä, mutta ne on tehtävä, jotta turvaamme hyvinvointiyhteiskunnan peruspalvelut myös tuleville su-

Punkt i protokollet PR 118/2024 rd

kupolville. Tässä asiassa oppositiolta olemme kuulleet pelkkää kritiikkiä, mutta emme vielä uskottavaa vaihtoehtoa. Jos vastustatte tätäkin toimea, mistä aiotte löytää ne yhdeksän miljardia euroa, jotka tasapainotus vaatii? Oppositio jatkaa linjaansa, jossa vastuu siirretään seuraaville hallituksille ja sukupolville.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä esitys on yksi askel kohti vakaampaa, kestävämpää ja oikeudenmukaisempaa Suomea. Kokoomus tukee sitä, koska me ymmärrämme, että vastuu taloudesta ei ole vain tämän päivän tehtävä, se on velvollisuutemme tulevaisuudelle. Emme tee tätä suosion vuoksi vaan siksi, että haluamme, että lastenlapsillammekin on vielä hyvinvointivaltio ja palvelut. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Siponen.

16.29 Markku Siponen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kyllä täytyy hämmästellä tätä kokoomusedustajan puheenvuoroa tästä verojen korotuksesta, kun perusteltiin tässä monta minuuttia, miten järkevää on lähteä näitä veroja korottamaan — ja erityisesti tätä alemman alvin korotusta, jossa jopa 40 prosenttia on se alvin korotus 10:stä 14:ään. Tehdään nyt se heti tässä selväksi, että keskusta ei missään nimessä hyväksy näitä alemman alvin korotuksia.

Suomi on vakavassa tilanteessa. Tällä hetkellä kasvavat vain työttömyys, konkurssit ja velka, ja näillä kokoomuksen ajamalla veronkorotuksilla ei todellakaan Suomi lähde kasvuun. Erityisesti harmittaa monet pienituloiselle iskevät korotukset näitten verojen muodossa, ja tietysti esimerkiksi näin liikunta- ja urheiluihmisestä sitä on todella harmissaan näistä alvin korotuksista muun muassa urheilu- ja liikuntapalveluihin, kun meidän pitäisi saada ihmisiä entistä enemmän vain liikkeelle.

Tosiaan korotus 10:stä 14:ään koskee niin henkilöliikennettä, majoitustoimintaa kuin sitten lääkkeitä, ja nämä lääkkeet ovat tietysti myöskin erikoinen asia, että halutaan tämä kova alvin korotus tehdä myöskin lääkkeisiin — samoin kuin kulttuuri- ja urheilutoimintaan, kirjoihin, urheilu- ja liikuntapalveluihin, kulttuuritapahtumiin ja moniin muihin, mitkä liittyvät esimerkiksi tavallisen ihmisen oman terveyden hoitamiseen ja harrastustoimintaan.

Arvoisa rouva puhemies! Keskusta vastustaa jyrkästi näitä alempien alvien korotuksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lintilä.

16.32 Mika Lintilä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Aivan kuten edustaja Siponen sanoi, keskusta vastustaa näitä arvonnäisäverotuksen korotuksia ja tulee esittämään, että käsittelyssä tulisi olemaan pohjana sitten keskustan jättämä vastalause 2.

Se, että hallitus nosti ensinnä yleisen alv-kannan 25,5:een ja me tultiin Euroopan toiseksi kireimmäksi yleisen alv:n verottajaksi, ei riittänyt, vaan nyt sitten vielä nostetaan 10:stä 14:ään. Kyllähän tässä vähän sellainen maku on, että nyt lyödään sitten vielä lyötyä.

Jos me katsotaan niitä leikkauksia, joita on ollut esimerkiksi sosiaali- ja terveystaloudella tällä hetkellä, niin lääkkeitten alvin nostaminen tulee vaikuttamaan nimenomaan kaikkein heikoimmassa taloudellisessa asemassa oleviin.

Hallitusohjelmaan on kirjattu liikunnan merkitys ja sen kehittäminen erittäin hyvin, mutta kyllä nämä toimenpiteet liikunnan alvin nostamisesta ovat taas sitten täysin päinvastaisia.

Punkt i protokollet PR 118/2024 rd

Kulttuuripuolella on nähtävissä erittäin voimakkaasti leikkauksia budjetissa. Se on meillä sivistys- ja tiedejaostossa tällä hetkellä käsittelyssä, ja nyt heitä rokotetaan vielä tällä alv:n nostolla, eli tämä tulee näkymään kulttuurisektorilla erittäin laajasti. Ja sitten tietysti myös matkailupalvelut, jotka... Oikeastaan voi sanoa, että näillä kaikilla aloilla — kulttuuri, liikunta, matkailu — on vielä toipumista korona-ajasta. Ja kun tähän tilanteeseen hallitus sitten tekee suhteellisesti 40 prosentin verotuksen kiristämisen, niin ei tämä ainakaan talouskasvua tule saamaan aikaiseksi. Kyllä tämä tulee kuoppaa kaivamaan syvemmäksi, ja siltähän näyttivät tämän päivän työttömyysluvutkin. Työttömyys lisääntyy, konkurssit lisääntyvät, ja sama kehitys tulee kyllä tämän pohjalta jatkumaan.

Verojaostossa käytiin tosiaan paljon keskustelua tapahtumien alv:n käsittelystä, ja se on ihan selvä, kuten edustaja Viitanen sanoi, että siihen pitää saada selvyys näille järjestäjille, että he sen tietävät. Ja sen tavoitetilän tulee olla se, että jos liput on ostettu tämän vuoden puolella, ne menevät 10:n alvilla, ja jos ne on ostettu ensi vuoden puolella, ne ovat 14:n alvilla. Se pitää saada hyvin nopeasti, koska tämä on näille järjestäjille äärettömän tärkeä tieto.

Puhemies! Näillä perusteluilla vastalauseen 2 keskustan tekemänä tulisi olla käsittelyn pohjana.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Perholehto.

16.35 Pinja Perholehto sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys alennettujen arvonlisäverokantojen korottamisesta neljällä prosenttiyksiköllä on kokonaisuudessaan todella ongelmallinen. Se paitsi haittaa kasvua ja yrittäjyyttä myös heikentää kulttuurialan tilannetta, nostaa kynnystä harrastaa liikuntaa, nostaa kynnystä kulkea julkisilla. Tätä luetteloa voisi jatkaa vaikka kuinka, mutta erityisen huolissani olen henkilökohtaisesti siitä, että alennettujen alv-kantojen korotus ajaa ihmisiä aika kohtuuttomiin tilanteisiin. Edes lääkkeitä ei ole jätetty tämän veropommin ulkopuolelle.

Sairastaminen on harvoin helppoa, mutta hallituksen linjaukset tekevät siitä tulevaisuudessa yhäkin kalliimpaa. Sosiaali- ja terveydenhuollon puolella asiakasmaksut sekä lääkkeiden omavastuut ovat jo nousemassa, ja nyt tämä lääkkeiden arvonlisäveron korotus tulee lisäämään edelleen niiden hintaa. Näiden kaikkien toimien yhteisvaikutus iskee erityisesti pienituloisiin, köyhiin, pitkäaikaissairaisiin ja ikääntyneisiin ihmisiin. Heille nämä lisäkustannukset voivat olla hyvin musertavia.

Kävin eilen apteekissa vierailemassa, ja alan ammattilaiset kertoivat jo siitä, kuinka ihmiset tinkivät pakollisista. Lääkkeitä otetaan vain joka toinen päivä, tai jos on määrätty esimerkiksi kolmea tuotetta, ostetaan vain yhtä kerrallaan, koska mihinkään muuhun ei välttämättä ole varaa. Se lääke, joka apteekista noudettuna maksaa esimerkiksi 13,50 euroa, voi tuntua meistä kovin halvalta, mutta monen ihmisen lompakossa, arjessa, se on yllättävän paljon. Jo esimerkiksi Sipilän toissa hallituskaudella nähdyt asiakasmaksujen ja lääkkeiden omavastuiden korotukset tuntuivat erityisesti näiden samojen, haavoittuvimmassa asemassa olevien ihmisten kukkarossa, ja nyt luvassa on valitettavasti paljon pahempaa.

Inhimillisen näkökulman lisäksi arvonlisäveron korotus erityisesti lääkkeiden osalta on kuitenkin ongelmallinen myös valtiontalouden näkökulmasta, ja luulisi, että tämä on ainakin sellainen kysymys, joka kiinnostaa niitä ihmisiä, jotka eivät välttämättä niistä ihmis-kohtaloista niin liikutu mutta rahasta kylläkin. Nimittäin kun noin puolet lääkekustannuksista maksetaan Kela-korvausten kautta, niin samaan aikaan, kun nostetaan lääkkeiden ve-

Punkt i protokollet PR 118/2024 rd

rotusta, oikeastaan myös nostetaan valtion omia menoja, ja loput kustannuksista kohdistuvat, kuten jo edellä on todettu, suhteettomasti nimenomaan osattomiin: pienituloisiin, työkyvyttömiin, niihin ihmisiin, joihin monet muutkin toimet osaltaan jo osuvat.

Arvoisa rouva puhemies! SDP:n mielestä ihmisten kurittaminen arvonlisäverokantoja korottamalla ei ole järkevä tapa tasapainottaa valtiontaloutta. Kulutusverotuksen kehittäminen vaatii aina pitkäjänteistä, kokonaisvaltaisempaa otetta ja harkintaa, ei tällaisia kii-reellä tehtyjä epäinhimillisiä tilanteita aiheuttavia ratkaisuja, jotka osaltaan syventävät yhteiskunnan eriarvoisuutta. Me vastustamme politiikkaa, joka siirtää veroja suurituloisilta pienituloisten kannettavaksi.

Puhemies! Kannatan näin ollen edustaja Viitasen esittämää vastalauseetta 1.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

16.38 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puheenjohtaja! Tässä eduskuntaryhmämme jäsenet Viitanen ja Perholehto ovat käyttäneet erittäin hyvät, kokonaiskattavat puheenvuorot. Kes-kityn nyt itse tässä paikaltani puhuen lähinnä juuri tähän lääkkeiden arvonlisäveron koro-tukseen.

Niin kuin tuossa alkuperäisessä hallituksen esityksessä näemme, koko tästä 10 prosen-tin kannannostosta 14 prosenttiin lääkkeiden osuus oli noin kolmasosa, 101 miljoonaa eu-roa siellä lukee. No, kuitenkin kun siellä tulee maksukatto vastaan, niin se todellinen ker-tymä oli vain puolet tästä, 50 miljoonaa euroa. Nimenomaan kuten edelliseltäkin puhujat, itse liitän tämän siihen, että meillä asiakasmaksuja samaan aikaan korotetaan 150 miljoonalla eurolla. Tämä tekee jo yhteensä sitten 200 miljoonaa euroa.

Kun Suomen terveydenhuoltoa on verrattu muihin maihin, niin on aivan poikkeuksellista, että meillä omavastuut ovat suuremmat kuin meidän vertailuryhmässä, johon kuuluvat OECD-maat eli käytännössä Euroopan kehittyneet valtiot ja eräät muut. Meillä omavas-tuut — siis se, mitä me kaiken kaikkiaan maksamme terveysmenoista suoraan taskusta eli ei verotuksen tai sosiaalivakuutuksen kautta — ovat yli 20 prosenttia. Se on Ranskassa alle 10 prosenttia, se on muissa Pohjoismaissa 14—15 prosentin luokkaa. Suomi on ihan omas-sa luokassaan tässä suhteessa. Nyt me jatkamme tällä tiellä. Me nostamme näitä omavas-tuita.

Tämä omavastuiden kokonaisuushan muodostuu siitä, että me maksamme juuri näitä lääkkeitä tai sitten julkisia palveluja tai sitten ostanne suoraan yksityisiä palveluja, joissa sitten kompensatiot eivät ole merkittäviä. Eli tämä on huonoa terveyspolitiikkaa. Se tulee näkymään valitettavasti juuri niin kuin tässä edellinen puhuja esimerkiksi totesi, että ihmiset jatkavat sairastamista, koska heillä ei ole varaa käydä palveluissa eikä käyttää kaikkia niitä lääkkeitä, mitä pitäisi käyttää.

Tässä edustaja Hänninen kritisoi oppositiota. Se on tietysti hallituksen tehtävä tehdä näin, ja hän sanoi, että eikö täällä oppositiossa ollenkaan ymmärretä tätä valtiontalouden tasapainotusta. Aivan varmasti ymmärretään, mutta meidän mielestämme sosiaali- ja ter-veydenhuoltoon kohdistetut leikkaukset ja tällaiset asiakasmaksujen korotukset ja alvin nostot ovat liian suurella painoarvolla mukana tässä valtiontalouden tasapainotuksessa. Viittaan vaikkapa seuraavaksi käsittelemäämme asiaan, jossa on tuloverotaulukot. Siellä meidän alkuperäisessä esityksessä, joka oli ensimmäisessä käsittelyssä täällä salissa, mei-dän mielestämme 91 000 euron vuosituloista ylöspäin pitäisi maksaa 44,25 prosenttia, kun hallitus on vain 41,75 prosentin kannalla. Tämä kahden ja puolen prosenttiyksikön ero käy-

Punkt i protokollet PR 118/2024 rd

tännössä tarkoittaa erittäin merkittävää lisätuloa valtiolle. Eli tällä tavalla voitaisiin solidaarisemmalla veropolitiikalla tehdä näitä tasapainotuksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

16.41 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys arvonlisäveron korottamisesta on mielestäni tähän suhdannetilanteeseen katsottuna erittäin väärä teko. On aivan varmaa politiikanteossa se, että jos veroja korotetaan, se iskee aina siihen tuotantotalouteen, ihmisten taloudelliseen tilanteeseen ja pienentää ostovoimaa. Juuri ovat tulleet tilastot siitä, mitä Suomen ostovoima ja kustannuskehitys ovat olleet viime aikoina, viimeisten vuosien aikana, ja nyt, kun vielä tämmöisellä veronkorotuksella tähän ikävään kierteeseen lisätään vauhtia, olemme kohta tilanteessa, että meillä ei ole työntekijöitä. Tällä hetkellä työttömyys kasvaa hurjaa vauhtia. Kaikki me tiedämme sen, että veronkorotus työllistämiskeinona on kaikkein huonoin, mitä istuva hallitus kunakin aikana, milloin se on vallassa, voi tehdä.

Kun ottaa huomioon senkin, että veronkorotukset vievät markkinoilta rahaa pois ja kauppa hiljenee — sen voitte nähdä jokainen, arvoisat edustajat, kun menette vaikka käymään ostoskeskuksessa viikonloppuna — tai kun olen jutellut viimeisen kahden kuukauden aikana kymmenien yrittäjien kanssa, palveluyrittäjien kanssa, niin he ovat todella isossa pulassa, kun markkina hiljenee ja rahaa käytetään vähän. Toivon toki olevani väärässä, että joulumarkkina tulee olemaan hiljainen ja rauhallinen. Toivon, että joulukuoli olisi kaikille hyvä juhla ja paras mahdollinen sellainen ja ilon juhla, mutta näissä tilanteissa, kun Suomen talous menee alamäkeä, aika huonolta näyttää.

Kaikkihan tämä johtuu siitä — se syykin meidän pitää tietää, kun tällaisia veronkorotuksia tehdään. Se on selvä asia, että veroja pitää tulla lisää, tai sitten on se toinen vaihtoehto: valtio pienentää menoja. Tämän päästökaupan kautta Suomen markkinaan on tullut valtava kustannusnousu, jonka markkina-arvoa ei varmaan kukaan tällä hetkellä pysty laskemaan. Kysymys on enemmän kuin viidestä miljardista, vähemmän kuin kymmenestä miljardista, siihen väliin se sattuu. Me teemme aivan käsittämätöntä energiapolitiikkaa. Tämän energiapolitiikan seurauksena teemme tällaisia älyttömiä veronkorotusesityksiä. Tämän hurjempaa politiikkaa en ole vielä vähän aikaan tavannut.

Arvoisa rouva puhemies! Lopuksi: Tässä on vain yksi toivomus. Tämän kustannusnousun syitä ei mikään lehdistö, tiedotusväline uskalla ottaa esille. Tämä on vaiettu valtava kustannusautomaatti, joka jauhaa Suomen hajalle. Kun kustannus nousee, energian hinta nousee, kaikki kallistuu. Joka ainoa palvelu, joka ainoa tavara kallistuu, kun energian hinta nousee.

Nyt olemme tässä tilanteessa, arvoisa rouva puhemies, että tällaisia veronkorotuksia tulemme näkemään. Tämä hiljentää Suomen taloutta aivan kiihtyvällä vauhdilla. Jos tähän syöksykierteeseen ei puututa, niin ensi keväänä olemme todella, todella syvässä suossa, enkä tarkoita turvesuota, vaan yleensä tämmöistä kielikuvaa, että olemme todella suurissa vaikeuksissa.

Tätä varten, mitä edustaja Lintilä äsken teki tuon keskustan vastalause-esityksen, kannatan sitä lämpimästi. Veronkorotus on edelleen ja tulee aina olemaan erittäin huono talouden kasvun moottori.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Razmyar.

Punkt i protokollet PR 118/2024 rd

16.44 Nasima Razmyar sd: Arvoisa rouva puheenjohtaja! Tosiaankin tämä alennetun arvonlisäverokannan korotus 40 prosentilla on käsittämätöntä paitsi inhimillisesti myöskin taloudellisesti. Ilman muuta me olemme oppositiossa kiinnostuneita ja haluamme tasapainottaa julkista taloutta, mutta aivan yhtä lailla me haluamme tähän maahan kasvua, ei näivettymistä.

Tässä on käytetty erittäin hyviä puheenvuoroja erityisesti lääkkeiden osalta ja inhimillisestä näkökulmasta. Itse puheenvuorossani keskityn enemmän luovien alojen mahdollisuuteen ja ennen kaikkea siihen kasvupotentiaaliin, mitä tässä maassa erityisesti tarvitaan.

Hallituksen kulttuuripolitiikka on täynnä kauniita sanoja mutta valitettavasti rumia lukuja, ja se näkyy yhtä lailla tässä alv-kannan nousussa. Luovilla aloilla on merkittävä kasvupotentiaali. Sinne voisi syntyä tuhansia työpaikkoja aivan kuten Pohjoismaissa ja meidän verrokkimaissa, esimerkiksi Tanskassa ja Ruotsissa, ja sitä kautta se tietenkin kohentaa ja parantaa myös julkisen talouden tilaa. Nyt tämä hallitus toimii päinvastoin.

Kun mietitään kulttuurialaa, luovia aloja ja koronapandemiaa, niin kulttuuriala on ollut valmiiksi hyvin vaikeassa asemassa. Nyt pikkuhiljaa nousee jaloilleen ja tähän tulee tämä valtava alv-kannan korotus, ja lisäksi hallitus on merkittävästi leikkaamassa kulttuurilta: ensi vuonna 17,4 miljoonaa ja sitten seuraavana vuonna vielä toiset miljoonat. Tämä tietenkin aiheuttaa valtavan suurta huolta tällä hetkellä kulttuurialalla ja ennen kaikkea myös luovien alojen kasvupotentiaalissa ja niissä mahdollisuuksissa, mitä me näemme erityisesti kulttuurissa. Mutta totta kai tämä alvikannan nousu tulee näkymään myös liikkumisessa. Kirjoista tässä aikaisemmin puhuttiin: Suomi todellakin tulee olemaan kirjojen superverottaja ajassa, jolloin kirjojen lukemista pitäisi harrastaa enemmän kuin koskaan ja tuoda sitä lukemisen iloa kaikenikäisille, myöskin lapsille.

Pahimmillaan, arvoisa puhemies, tässä maassa tullaan näkemään kokonaisten festareiden lopettamista, teattereiden lopettamista, ja tämä tulee näkymään erityisesti alueellisesti. Emme pidä tätäkään kannatettavana asiana, kun puhutaan kulttuurista myös oikeutena jokaiselle suomalaiselle.

Paitsi että tämä hallituksen esitys on epäinhimillinen, se ei ole millään tavalla myöskään taloudellisesti kannattava. Meidän täytyy uskoa luovien alojen mahdollisuuksiin ja nimenomaan työpaikkojen syntymiseen, ja pahoin pelkään, että tätä kautta meillä tulee paitsi konkurssreja myös valtavasti työttömyyttä. Siihen ei oikeastaan tässä hetkessä ja ajassa ole varaa, joten on sanomattakin täysin selvää, että sosiaalidemokraatit vastustavat tätä. [Puhemies koputtaa] Me haluamme tähän maahan kasvua ja ennen kaikkea luovaa taloutta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hopsu.

16.48 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys on monella tapaa hyvin ongelmallinen. Se on luonteeltaan regressiivinen ja osuu kohtuuttomasti kaikkein pienituloisimpiin. Tämä tapahtuu tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveysministeriön tuoreen vaikutusarvion mukaan muutosten merkittävimmät negatiiviset vaikutukset kohdistuvat jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa oleviin eli pienituloisimpiin ja julkisia palveluita paljon käyttäviin henkilöihin.

Arvonlisäveron korotus osuu kohtuuttomasti myös kulttuurialaan, josta edellinen puhuja puhui oikein hienosti. Se heikentää kulttuurialan toimintaedellytyksiä merkittävästi tilanteessa, jossa hallitus on jo aiemmin leikannut kulttuurista roimalla kädellä ja alan varakat käytiin jo koronarajoitusten aikaan. Toimien pitäisi olla aivan päinvastaisia luo-

Punkt i protokollet PR 118/2024 rd

vien alojen ja kulttuurin suhteen. Meidän pitäisi nähdä se kasvupotentiaali, joka luovilla aloilla on ja jossa me emme muiden Pohjoismaiden tasoon yllä ollenkaan. Tämänkin osalta toivoisin, että hallitus arvioi myös työllisyysvaikutuksia. Erityisesti kannan huolta tapahtuma-alan lipunmyyntitilanteesta, jossa liput ensi vuoden tilaisuuksiin on myyty jo tänä vuonna alemman verokannan mukaan mutta tilitetään vasta ensi vuoden puolella ja maksettavaksi tulee korkeampi vero. Myös valiokunta näki tämän tilanteen kohtuuttomuuden, ja kun lakisääteistä, lakiteknistä ratkaisua tähän ei löydetty, toivon, että niin hallitus kuin verottaja löytävät oikeudenmukaisia ratkaisuja sopimusmallein tai toiminnan mallein muuten.

Arvonlisäveron korotus osuu myös reseptilääkkeiden hintoihin. Jos lääke ei kuulu Kelan lääkekorvauksen piiriin, lääkkeiden arvonlisäveron korotus osuu suoraan kuluttajan maksettavaksi.

Alvin korotus johtaa väistämättä myös joukkoliikenteen lippujen kallistumiseen aikana, jolloin pitäisi ennemminkin yhdessä etsiä keinoja lisätä ja edistää joukkoliikennettä ja vähentää näin päästöjä.

Alvin korotus voi kasvattaa myös liikuntaharrastamisen eriarvoisuutta. Liikunnan puolesta hallitus on puhunut monessa kohtaa ja kehunut onnistuvansa siinä, mutta tässä nimenomaan liikuntayrittäjien kustannukset nousevat. On mahdollista, että esimerkiksi pienituloisilla lapsiperheillä ei ole enää varaa liikuntaharrastuksiin.

Alempien arvonlisäverokantojen korotus tulisi siis perua.

Esityksessä on hyvää se, että kuukautissuojat, inkontinenssisuojat ja lastenvaipat siirretäisiin yleisen verokannan soveltamisalasta alennetun 14 prosentin verokannan soveltamisalaan. Katsomme kuitenkin vihreissä, että kuukautissuojat, inkontinenssisuojat ja lastenvaipat tulisi siirtää suoraan 10 prosentin kantaan.

Esitän, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseeseen 3 sisältyvä lakiehdotus.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

16.51 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on pidetty hyviä puheenvuoroja edustajien toimesta haittavaikutuksista tämän alvin nostossa 10 prosentista 14 prosenttiin. Ajattelin tässä muutamalla sanalla puhua siitä, kun tänäänkin kuulimme taas puheenvuoroja ja julkisuuteen tuli tietoja, kuinka huonosti Suomen työllisyys kehittyy, että meidän pitäisi saada kasvua aikaiseksi ja näitä alvikorotuksia pitäisi peilata myöskin siihen, miten ne heijastuvat työllisyyteen ja ostovoimaan ja niin poispäin, koska kaikella on merkitystä.

Majoituksen alvi nousee sen 4 prosenttia, mikä tarkoittaa sellaisten henkilöiden työmatkakuluja, jotka kulkevat työn perässä. Se on merkittävä asia. Sitten jos ajatellaan näitä kulttuuripalveluja, elämystalouden palveluja — Tampereella me puhumme tapahtumateollisuudesta, meillä on siellä noin 5 000 ihmistä tämän tapahtumateollisuuden piirissä töissä, ja kaikki tämä 4 prosentin alvin korotus koskee suoraan sitä sektoria. Se kertoo siitä, että tällä varmasti on negatiivisia työllisyysvaikutuksia, koska kävijämäärät varmasti tippuvat, koska tämä puree erittäin paljon niihin lippujen hintoihin, ja sitten pienituloiset käyttäjät eivät niitä enää käytä. Tällä on tämmöisiä seurannaisvaikutuksia, joita nyt tässä juuri pitäisi huomioida, ja tämä myös ajoittuu suhdannepoliittisesti väärään ajankohtaan.

Sitten kokonaan oma lukunsa on se, että kun tämä koskee kirjoja, kulttuuria, urheilua, tapahtumia, kaikkea sitä, mitä ihminen tarvitsee saadakseen mielensä päälle sellaisia asioita, joilla jaksaa ja pystyy uudistamaan itseään, niin nyt nämä palvelut tulevat entistä kalliim-

Punkt i protokollet PR 118/2024 rd

miksi, ja tämä tulee näkymään sitten kaikessa muussa sen alueen osalta, mitä mielenterveyteen ja muihin tulee. Ne seuraamukset tästä ovat sellaisia, joita tämä esitys ei ota huomioon.

Tästä syystä totean, että tämä on haitallinen kasvulle ja työllisyydelle ja erityisen haitallinen tämä on pienituloisten asemalle ja ostovoimalle.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Holopainen.

16.54 Hanna Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Täällä on pidetty edellä hyviä puheenvuoroja tästä aihekokonaisuudesta, ja aluksi totean, että kannatan edustaja Hopsun tekemiä esityksiä.

Olemme tosiaan käsittelemässä jälleen uusia hallituksen talouden tasapainottamistoimia, ja valitettavasti nämä jatkavat sitä samaa linjaa, joka hallituksella on. Ne ovat toimia, joilla näivetetään Suomea ja itse asiassa kiihdytetään sitä, että näitä sopeuttamistoimia, leikkauksia joudutaan tekemään jatkossa yhä enemmän, koska kasvu on nyt jo hidastunut ennätysalhaiseksi verrokkimaihin verrattuna ja hallitus ei millään pysty tätä kurssia korjaamaan. Oppositioista on nostettu esiin paljon hyviä vaihtoehtoja näille hallituksen näivetäville toimille, mutta hallitus ei ole niihin halunnut tarttua.

Kuten tässä on puheenvuoroissa todettu, kaikkein ikävintä on se, että nämä kerrannaisvaikutukset eri toimien kohdistumisesta näihin haavoittuvimmassa ja heikoimmassa asemassa oleviin samoihin ihmisiin toteutuvat tässä jälleen. Jos mietitään vaikutusta lääkkeiden hintojen kasvattamiseen, joka tästä aiheutuu, niin kun samalla ajatellaan, että meillä palvelumaksuja ja asiakasmaksuja terveydenhuollossa nostetaan, meillä tehdään leikkauksia, jotka kohdistuvat kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin, niin on kyllä todella vaikeaa ymmärtää, miksi hallitus ei näitä yhteisvaikutuksia huomioi ja kohdista toimia toisin.

Sitten on jo nähtävissä, että kun kunnissa on tehty talousarvioita ensi vuodelle ja nämä joukkoliikenteen alvin korotukset joudutaan siellä laittamaan suoraan lippujen hintoihin ja myös ennakoidaan sitä, että käyttäjämäärät laskevat, tehdään heikennyksiä palvelutasoon ja tämäntyyppisiä asioita, niin kun se yhdistyy siihen, että meillä esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluverkkoa supistetaan hyvinvointialueitten toimesta, niin tässäkin moni ihminen, joka on joukkoliikenteen varassa, joutuu taas jälleen kerran hankalaan asemaan. Esimerkiksi ikäihmisille, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää omaa autoa, tämä on kyllä varsin murheellista. Samoin kuin tässä Inka Hopsu totesi, tällä on vaikutuksensa myös niin, että kun meidän pitäisi nimenomaan myös ilmastosyistä kannustaa joukkoliikenteen käyttämiseen, niin kyllä tässä nyt sitten tehdään tätäkin heikentävää toimintaa. Toivottavasti sitten siellä kuntapuolella päättäjiltä löytyisi edes jossain määrin liikkumavaraa, että joukkoliikenteen palvelutasosta ja kilpailukyvyistä pystyttäisiin pitämään kiinni näistä toimista huolimatta.

No, sitten on tietenkin tämä kulttuuripalveluitten kokonaisuus, joka on todella paljon heittänyt harmitusta ympäri Suomen. Tällä on elinvoimaa heikentäviä vaikutuksia, työpaikkoja lähtee tässä. Sitten kun miettii, että kulttuuri luo pohjan sivistykselle ja luovuudelle ja henkiselle hyvinvoinnille, niin tämä on todella huono päätös.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Malm.

Punkt i protokollet PR 118/2024 rd

16.57 **Niina Malm sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä on pidetty hyviä puheenvuoroja hallituksen esityksestä alv-korotuksista, [Juha Hänninen: Kiitos!] ja ne eivät kaikki ole olleet positiivisia.

Haluan itse kiinnittää huomiota siihen, että olen eduskunnan IBD-verkoston puheenjohtaja, ja muun muassa viime viikolla meillä oli täällä tilaisuus, jossa puhuimme nimenomaan inkontinenssiasioista. Kun tätäkin esitystä nyt tarkastelee suolistosairaana näkökulmasta, kun sairastuminen ei ole vapaaehtoista, terveyskeskusmaksujen korottaminen ei ole vapaaehtoista, lääkkeet eivät ole vapaaehtoisia, jos tarvitsee käyttää inkontinenssisuojia, tarvitsee avannetta, se ei ole vapaaehtoista, mutta sen sijaan, jos haluaisi helpottaa omaa oloansa kulttuurilla tai liikunnalla, niin tähänkin tämä hallituksen esitys puree.

On surullista, miten hallituksen esitykset kerta toisensa jälkeen osuvat aina samoihin ihmisiin, yleensä vähävaraisiin huonossa terveydellisessä tilassa. Kun tähän kokonaisuuteen lyödään vielä lisäksi se, että suolistosairaavat usein ovat osatyökykyisiä, niin hallituksen työmarkkinaheikennykset tulevat vielä kertauttamaan tätä koko kokonaisuutta. On siis täysin mahdotonta tulevaisuudessa elätellä toiveita siitä, että tulevaisuudessa suolistosairaana voisit olla toistaiseksi töissä, tarpeen mukaan kotona osatyökykyisenä, mitä sairaus itsessään vaatii, tai että jos ei ole mahdollisuutta olla työelämässä, niin sinulla olisi edes varaa ostaa lääkkeitä.

Valitettavan usein, kun sairaus on pahimmillaan, joudutaan perheissä valitsemaan, osteataanko lääkkeitä vai leipää. Tämäkin sairaus, suolistosairaudet Suomessa, alkaa olla siinä pisteessä, että se on kansantautien rajan jo ylittänyt ja valitettavasti myös näyttää periytyvän. Ei ole yksi eikä kaksi tarinaa perheistä, kun vanhemmat miettivät, maksavatko he omat lääkkeet vai lasten lääkkeet, ja jokainen tässä salissa tietää, että vanhemmat ensin maksavat lasten lääkkeet.

Sen takia toivoisin, että hallitus nyt miettisi myös sitä, mikä on oikein, mikä on oikeudenmukaista, mikä on mahdollista ihmisille toteuttaa tässä säästämisvimmassa, jotta meillä kaikilla suomalaisilla olisi joku positiivinen tulevaisuusnäkökulma — näkökulma siitä, että huomenna voi olla paremmin kuin tänään, kun tällä hetkellä se näkökulma näyttää siltä, että huomenna on vielä huonommin kuin tänään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

17.00 **Juha Hänninen kok:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Näyttää, että olen hallituksesta lähes ainoa edustaja puolustamassa tätä viimeisintä elementtiä talouden tasapainottamisessa. [Aki Lindén: Arvostamme sitä!] — Kiitoksia, mutta kiitän edustaja Eerolaa, kun tulitte paikalle, että en ihan ainoana ole täällä, mutta olen ainoa, joka on käyttänyt puheenvuoroja.

Verojen korottaminen ei ole ratkaisu taloudelle ja sen kuntoon saattamiselle. Valitettavasti olemme siinä tilanteessa, että tämäkin elementti on nyt otettava käyttöön. On hämmentävää, että Suomen Keskusta on kääntänyt selkänsä ja ryhtynyt vastustamaan kaikkia hallituksen esityksiä, jotka vahvistavat julkista taloutta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitanen.

17.01 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Kyllä me arvostamme sitä, että edustaja Hänninen täällä urheasti puolustaa hallituksen esityksiä, mutta siitä huolimatta me nyt olemme

Punkt i protokollet PR 118/2024 rd

tästä jyrkästi eri mieltä. Nimittäin tässähän juuri se pointti on siinä, että meidän pitäisi luoda kasvua ja meidän pitäisi luoda työllisyyttä. Kuten tuossa äskeisessä puheenvuorossani sanoin, täällä aivan selvästi Tapahumateollisuus sanoo: ”Korotus on äärimmäisen haitallinen ja kasvun kannalta tuhoisa.” Tällaisia terveisiä me nimenomaan saimme kaikilta asiantuntijoilta tuolla kuulemisessa. Me tässä itse lyödään nyt sille työllisyyden edistämiseksi ja kasvulle pahaa jarrua näillä veronkorotuksilla, niin että tämä ei ole siinä mielessä ollenkaan viisasta. SDP:hän esittää oman vaihtoehdonsa, jossa sitten tasapainotetaan talous oikeudenmukaisemmalla keinolla, ja näistä meidän vaihtoehtobudjeteistahan sitten tässä marraskuun loppupuolella tässä salissakin keskustellaan.

Täällä on käytetty, puhemies, hyviä puheenvuoroja juurikin tästä ostovoiman näkökulmasta. Lääkkeiden osalta täällä hyviä puheenvuoroja käyttivät monet edustajat — Perhola, Lindén, Malm. Tietenkin tämä on surullista, että tätäkin kautta ihmiset joutuvat tulevaisuudessa kenties entistä enemmän miettimään, ostaako kaikki lääkkeet, mitä tulisi ostaa.

Luovan talouden kasvupotentiaalista puhui hyvin edustaja Razmyar. Minun täytyy tässä nyt, puhemies, oikeastaan kertoa sellainen iloinen asia, että viime viikonloppuna Kokkolassa SDP:n puoluevaltuuston kaikki puoluevaltuutetut allekirjoittivat Sakset seis -adressin, jolla vastustetaan jättimäisiä leikkauksia kulttuuriin, ja minusta se oli todella tärkeä ja hieno teko, ja toivon, että muutkin ottaisivat tästä koppiä.

Ja ihan lopuksi, puhemies, vielä sellainen, että SDP:hän on esittänyt arvonlisäveromuutoksia, sellaisia, joilla tuettaisiin nimenomaan pieniä yrityksiä — me emme tätä moukaria hyväksyisi — mutta sen lisäksi me vielä esitämme, että tätä arvonlisäverovelvollisuuden alarajaa nostettaisiin nykyisestä 20 000:sta 30 000:een, jotta yrittämisen aloittaminen olisi helpompaa. Tämänkaltaisilla esityksillä, puhemies, minä uskoisin, että me saisimme nimenomaan sitä kasvua ja työllisyyttä aikaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Siponen.

17.03 Markku Siponen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Täytyy kyllä hämmästellä tätä edustaja Hännisen puheenvuoroa, kun hän täällä purkaa pettymystään keskusta. Ensinnäkin täytyy muistuttaa siitä, että aika monessa esityksessä keskusta on tukenut hallitusta täällä tämän puolentoista vuoden aikana. Ehkä hieman hämmästelen tätä Hännisen purkusta, että keskustalta muka ei tietyissä asioissa olisi tukea tullut.

Mutta se on selvä, että tälle veronkorotusten linjalle ei keskusta kokoomukselle tukea anna. On todella hämmästyttävä tämä kokoomuksen takinkäntö veropolitiikassa, koska aiemmin kokoomus on todennut näin: sitä, mitä verotetaan vähemmän, saadaan enemmän; mitä verotetaan enemmän, sitä saadaan vähemmän. Ja nyt tässä esityksessä tulee 40 prosentin korotus alimpiin alvikantoihin, 40 prosentin korotus liikuntaan, matkailuun, joukko-liikenteeseen, jopa lääkkeisiin. Missään nimessä keskusta ei voi tätä kokoomuksen takinkäntöä tässä verotuspolitiikassa tukea. Ja ehkä se, mitä me hämmästelemme kaikista eniten, on tämä kotitalousvähennys. Kokoomus siis ennen viime vaaleja sanoi, että kotitalousvähennystä pitää parantaa — siis kotitalousvähennystä piti parantaa. Ja mitä nyt kokoomus ajaa? Kotitalousvähennystä heikennetään. Vuodenvaihteessa, samaan aikaan kun nämä alemmat alvikannat korotetaan, vielä kaiken kukkuraksi kotitalousvähennystä lähdetään ajamaan alas. Todellakaan, edustaja Hänninen, keskusta ei tälle linjalle lähde eikä anna tässä kyllä kokoomukselle tukea. — Kiitos.

Punkt i protokollet PR 118/2024 rd

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

17.05 Juha Hänninen kok: Kiitos, arvoisa puhemies! Vastaan Siposelle ihan näin virallisesti ja ihan kaikkien kuullen: Verojen korottaminen ei ole hauskaa eikä helppoa. Se on todellakin aivan viimeinen keino tasapainottaa taloutta. Edustamani viiteryhmä ei ole myöskään koskaan ollut verojen korottamisen kannalla eikä velaksi elämisen kannalla, mutta nyt me tehdään se pakosta. Valitettavasti. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Siponen.

17.06 Markku Siponen kesk: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Poliitikassa on minun mielestäni hirmu huono argumentti tämä, että on pakko. Aina löytyy vaihtoehtoja.

Todellakin näihin veroihin liittyen vielä, mikä jäi äsken toteamatta: Kaiken tämän muun päälle yleinen alv on nostettu sinne Euroopan kärkeen, muistaakseni kakkossijalle, ja tämä on todella huono argumentti kokoomukselta, että on pakko nostaa näitä veroja, esimerkiksi vaikka lääkkeiden verotusta. Samaan aikaan tehdään sitten valintoja, että alkoholin, oluen, verotusta alennetaan, ja samaan aikaan on muka aivan pakko korottaa lääkkeitten verotusta. Eivät tätä ihmiset ymmärrä, ei ole tämmöistä pakkoa, että oluen verotusta on pakko alentaa ja lääkkeiden verotusta on pakko korottaa. [Juho Eerolan välihuuto]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

17.07 Juha Hänninen kok: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Mielelläni kuuntelin Sipselta, mikä on Suomen Keskustan vaihtoehto talouden tasapainottamiseksi. Kun mikään ei käy, niin mikä käy ja millä tavalla laitetaan tämä isänmaan talous kuntoon? Mikä on Suomen Keskustan vaihtoehto ja vaikutusarvioinnit?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

17.07 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Kaivoin tässä tämän päivän Helsingin Sanomien Sixten Korkmanin kolumnin esille. Väliotsikko: ”Nykyinen veromalli suosii hyvätuloisia”. Ja viimeinen kappale lyhyesti tässä siteerattuna: ”Kyse ei tällä kertaa ole uudistuksen valmistelun vaikeudesta. Veroasiantuntijat ovat esittäneet, että verotuksen tasapuolisuutta voidaan lisätä melko yksinkertaisesti. Mutta listaamattomien yritysten omistajat ovat poliittisesti vaikutusvaltaisia, ja he ymmärrettävästi vastustavat saavutetun edun menettämistä. Nyt kaivataan virkamiesesitystä ja valtiovarainministeriä, joka osaa käyttää saksia muuhunkin kuin sosiaali- ja kulttuurimenoihin.”

Tässä vain yksi esimerkki, miten verotusta voitaisiin Suomessa kehittää toisella tavalla kuin mitä nykyisin tehdään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Siponen.

17.08 Markku Siponen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ymmärrän, että edustaja Hännistä kiinnostaa tämä keskustan vaihtoehto, [Juha Hänninen: Kyllä!] koska kokoomushan lähti soitellen sotaan ja ilmoitti, että nyt velkaantuminen loppuu, mutta on nähty, että velkaantuminen vain kasvaa. Sinällään se ei kyllä keskustalle tule yllätyksenä, koska tämä on näh-

Punkt i protokollet PR 118/2024 rd

ty jo aiemminkin silloin Kataisen aikana. Tämä kokoomusjohtoinen hallitus tulee lyömään kaikki velkaennätykset.

Ja mitä tulee tähän keskustan vaihtoehtoon, niin se julkaistaan lähiviikkojen aikana, mutta sen voin jo nyt luvata siitä, että siinä ei tehdä tämmöisiä alvin jättikorotuksia alempiin alveihin, siinä ei nosteta yleistä alvia Euroopan kärkeen eikä siinä varsinkaan heikennetä kotitalousvähennystä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

17.09 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu rouva puhemies! Onpa mukavaa, että täällä käydään iltapäivällä debattia ja edustaja Hänninen perää Suomen Keskustan vaihtoehtoa maan talouden kuntoon laittamiseksi. Kiitoksia siitä.

Mutta edustaja Hänniselle kyllä voin todeta, että olkaa huolehti, se vaihtoehto kyllä tulee, niin keskustan suunnalta kuin myös muilta oppositiopuolueilta, ja sitten me pääsemme lisää debatoimaan, kuinka tätä Suomen taloutta ja Suomea laitetaan kuntoon.

Mutta kuten me kaikki tiedämme tässä salissa, politiikka on arvovalintojen tekemistä, ja nyt me ihmettelemme täältä oppositiosta käsin Orpon hallituksen tärkeysjärjestystä, kuinka tätä maata laitetaan kuntoon. Nyt me käymme keskustelua veropolitiikasta, kuinka tämä alempi alvikanta nousee vuodenvaihteessa 10 prosentista 14 prosenttiin.

Edustaja Hänninen, te olette pitkän linjan liikuntaihmisistä, ja me ihmettelemme sitä, että nyt te, teidän hallitus, olette myös laittamassa asioita tärkeysjärjestykseen niin, että oluen verotusta lasketaan ja liikuntapalveluitten maksut nousevat, kun alvikantaa nostatetaan. Minä kysyn teiltä, edustaja Hänninen, ja kysyn koko hallitukselta, että meneekö tämä nyt oikein.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

17.10 Juha Hänninen kok: Kiitos, arvokas puhemies! Liikunta on lääke hyvin moneen vaivaan. Ja jos henkilökohtaisesti kysytään edustaja Juha Hänniseltä, että mikä on mielipide liikunnan mahdollisuuksien lisäämiseen, niin totta kai se on tärkeä elementti hyvin hyvin moneen asiaan.

Minä tuossa vähän penäsin, että mitkä ovat ne keinot, mutta ne eivät ilmeisestikään vielä ole julkaistavissa. Eli se kyllä osaltaan kertoo, mitä ei tehdä, mutta siihen, mitä tehdään, ei tahdo tulla vastauksia, mutta me jaksetaan odottaa kyllä. Ja ihan varmasti kuunnellaan herkällä korvalla, jos yhtään tulee parannusesityksiä. Meillä on ihan ihmisiä, jotka kirjoittavat asioita ylös, ja me kyllä otetaan hyvät, erinomaiset ehdotukset vastaan ja viedään niitä eteenpäin myös tältä puolelta, vaikka olenkin nyt hallituksen ainoa edustaja tässä salissa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Siponen.

17.11 Markku Siponen kesk: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia edustaja Hänniselle rakentavasta puheenvuorosta.

Todellakin nämä alvin korotukset iskevät sinne pienituloisiin, ja mikä tässä nyt tässä vaiheessa on huolestuttavaa ja oikeastaan odotettavaa — kun nyt ensimmäisiä tutkimuksia on tullut tästä yleisen alvin korotuksesta tänne Euroopan kärkeen — on, että verotulojahan ei ole saatu, niin kuin ennakoitiin. Eli verotuloja ei ole saatu, niin kuin ennakoitiin, ja on

Punkt i protokollet PR 118/2024 rd

valitettavasti käymässä niin kuin on pelätty, että nämä alvin korotukset syövät sitä orasta-vaakin kasvua, tappavat sen pienenkin kasvun oraat, ja tästä me tietysti olemme keskustassa huolissamme ja tulemme esittämään, niin kuin olemme aiemminkin esittäneet, tämän reilun kasvun tien. Tulemme myöskin antamaan omat lääkkeemme tähän kasvuun vielä tarkemmin ennen joulua.

Mutta niin kuin tuossa edustaja Hänninenkin viittasi liikuntaan lääkkeenä, niin se, mikä tässä kymppi-alvikannan korotuksessa on ikävää, on se, että ei pelkästään liikunta vaan myöskin ne lääkkeet, molemmat, nousevat sinne 14 prosenttiin. Ja kun hallituksella on myöskin tämä liikuntaohjelma, liikunnan edistäminen, yhtenä ohjelmana tässä hallitusohjelmassa, niin valitettavasti täällä samaan aikaan tehdään sitten näitä veronkorotuksia — niin kuin tämä liikuntapalveluitten nosto 10:stä 14:ään — mitkä sotivat sitä teidän sinälään hyvää tavoitettanne vastaan.

Ja edelleen hämmästelen sitä — en tiedä, osaako edustaja Hänninen kertoa siitä — että kun te ennen vaaleja peräänkuulutitte, että kotitalousvähennystä pitää parantaa, niin miksi te välittömästi vaalien jälkeen käänsitte kelkan ja nyt heikennätte sitä kotitalousvähennystä. Tähän olisi mukava saada vastaus. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

17.13 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu rouva puhemies! Minäkin haluan kiittää edustaja Hännistä rakentavasta keskustelusta. Te olette nyt hallituksen soturina käymässä tätäkin keskustelua, ja kun katsoo saliin, niin te olette ainoa edustaja hallituspuolueista pitämässä keskustelua yllä. Siitä haluan kiittää, mutta samalla myös harmitella, että olisi mukava käydä laajempaakin debattia tästä mietinnöstä, koska kyllä tämä on omituinen tilanne, että nyt ollaan nostamassa arvonlisäverokantaa 10 prosentista 14 prosenttiin. Keskusta ei tätä hyväksy. Ja siitä puhuttiin jo aikaisemmin, että tähän maahan tarvitaan kasvua, ja samaan aikaan, kun puhutaan, että tähän maahan tarvitaan kasvua, kasvaa työttömyys: Suomessa on lähemmäs 300 000 työtöntä. Nyt olemme kuulleet siitä, kuinka lisää yrityksiä on mennyt konkurssiin.

Kun niitä vaihtoehtoja penätään, niin keskustalla on esittää reilun kasvun tie, minkä me olemme luoneet jo aikaisemmin, ja kun me menemme tätä vuotta loppua kohden, niin sitten me käsittelemme tässä salissa oppositiopuolueitten tekemät vaihtoehtobudjetit, joissa olisi reilun kasvun tien lisäksi myös reilumpaa politiikkaa ajatellen kaikkia suomalaisia katsoen maakuntiin, katsoen koko Suomea.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten och avbröt behandlingen av ärendet.